

ר' אליהו רוסיין מקהילת חב"ד בעיר אלעד, משמש בתפקיד אח במחלקה הסייעודית בבית-הרפואה 'מעייני הישועה' בבני-ברק, באחד מלילות השבוע, הוא נראה על משמרתו בבית הרפואה

קוראים כותבים

ת"ד 4 כפר חב"ד 60840 * פקס' 03-9606418 * 7 ת"ד 7 office@kcm.co.il

תגובות למכתבו של הרב יעקב הורביץ, קוראים כותבים, גיליון 1510

לא לאסור, לזכור

מכתבו של הרב יעקב הורביץ מציג שאלה חשובה, האם ספר על הרבי שנכתב עבור הציבור הרחב, ומשתמש בשפה ובסגנון המקובלים בספרות הכללית, מתאים לקריאה גם לחסידים. כוונתו של הרב הורביץ טובה, אך לענ"ד מכתבו לוקה בכמה נקודות:

ראשית, נימת הזלזול בספר, כאילו כל מה שיש בו זה תיאור כמה תכונות של הרבי ותו לא. כל מי שקרא את הספר יודע שהתייחסות כזאת אינה הוגנת כלל. המחבר השקיע בספר עבודה רבה, וניסה להקיף את היבטי דמותו הגדולה של הרבי, אורחותיו ותורתו הענקית, ולהגיש לקורא המצוי בחוץ תמונה רחבה ומעמיקה.

שנית, עצם ההתקפה הגורפת על הספר ומחברו מעל דפי העיתון. היה אפשר להעביר את המסר בדרך הרבה יותר עדינה ורגישה, בלי לפגוע בד"ר הררי הנכבד שלא בצדק. סבורני שאם מדברים על התקשרות לרב, הרי כבוד הזולת ואהבת ישראל הם מיסודות הנהגתו של הרבי. כמה סיפורים יש על הדרך העדינה והחכמה שהרבי העיר על דברים, בלי לפגוע חלילה ביהודי.

שלישית, הקריאה לאסור את הספר אינה נכונה מבחינה מעשית. קריאה כזאת הופכת אותו ל"מים גנובים ימתקו". צריך להכיר במציאות: הספר קיים, והוא משמש בידינו כלי חשוב ומועיל בפעילות עם הציבור

הרחב. יש גם קמפיין חזק ביותר של הוצאת הספרים, שאיש אינו חונק ממנו (קמפיין המפרסם את שמו של הרבי בצורה שלא הייתה כמותה!). חסידי חב"ד יקראו את הספר, זאת המציאות.

הדרך הנכונה לענ"ד היא להבטיח שחסידי הקורא את הספר יזכרו כל הזמן שזה לא ספר שנכתב בעבורו אלא בעבור הציבור הרחב. זה כמו שאנחנו קוראים את התרשמותו של תא"ל רן פקר אחרי יחידות עם הרבי: "היתה זו חוויה רוחנית מרשימה, שיכולה להשתוות אך ורק לחוויות הטיסה על F-15". אנו יודעים שאלה מושגיו של האיש, טייס מהולל בחיל-האוויר, ואילו לחסידים יש עולם מושגים שונה לחלוטין לתיאור עוצמתה של יחידות.

הספר מדבר אל ציבור משכיל שאינו חסידי ואף אינו שומר מצוות. ממילא הוא כתוב בשפה ובסגנון המקובלים אצלו. כשאנחנו זוכרים זאת, לא יהיה מקום לטעות ולחשוב שהספר מבטא את כל גדולתו וקדושתו של הרבי, ואדרבה, באמצעותו נקבל כלים ומילים מתאימות לדבר על הרבי גם לציבור שאלה מושגיו ושפתו.

מנחם ברוד
כפר חב"ד

בימים שהם

לקראת יום ההילולא ג' תמוז, אנו מגישים תמונה נוסטלגית של המשפיע הרה"ח ר' דב-בער (בערקה) חן ע"ה בריקוד חסידי למרגלות המטוס עם המשפיע הרה"ח ר' ישראל לוי"ן ע"ה

ואשרי העומדים על סודך

שלושה ימים רצופים הייתי מרותק לספר החדש 'סודו של הרבי'. את הספר קיבלתי בהשאלה מבני, תלמיד בישיבה גדולה, שרכש אותו בכסף, ושסיים לקרואו כשהוא אחוז התפעמות.

התחלתי לקרוא בספר ומהר מאוד הבנתי ממה התפעם הבן. תמונת חייו (הכוללת את תולדותיו, מסכת השתלבותו ב'בית רבי', עיקרי השקפתו, המניע הנשמתי-הפנימי שלו, או אם תרצו... סודו) של הרבי - נפרשה אט-אט לנגד עיניי ולמול עיני רוחי, באופן שלם, בהיר ומרהיב. פיסות מידע וקטעי אינפורמציה שנחו להם בערבוביה במגירת תודעתך, נהפכו עם התקדמות הקריאה למארג אחד שלם, השופך אור נגהות על רבנו נשיאנו. קראתי ורחב ליבי. ספר אינטליגנטי, עשיר בפרטים, הנשזרים זה בזה לרצף התפתחותי מרתק, מנוסח היטב, ומעל הכול - כזה המצייר דמות יחידנית, רבת אגפים ומעוררת השראה והערצה עד בלי די. התגובה הרגשית שלי למקרא הדברים, ובזאת אחשוף מצפונות ליבי, הייתה - התחזקות רגש האהבה והרצון להתקשר לרבי.

כמובן לא שכחתי לרגע כי קהל היעד המרכזי של הספר (על-פי דברי מחברו בראיון שנתן ל'כפר חב"ד' וכמוכח גם מסגנון הספר עצמו) הינו ציבור המוני 'עמך ישראל', מיהודים דתיים ומסורתיים ועד אפילו כאלה שאורח חייהם והשקפתם רחוקים לגמרי מעולם של תורה ומצוות. אלה אנשים שרובם ככולם לא יקראו ספרים חב"דיים אותנטיים, דוגמת 'מי מלך'.

גם לא נתעלמה ממני הידיעה כי בין השיטין 'מתכתב' ספר זה עם ספר פסבדו-ביוגרפי על הרבי, שחיברו כמה אינשי דלא מעלי, אשר תחת אצטלה אקדמית מסתירים אג'דה עוינת, חצאי עובדות, ורדיוות מחשבתיות. ובתור שכזה גדלה שבעתיים התרגשותי מהספר. סוף-סוף, אמרתי בליבי, יהיה מה לתת לאנשים. סוף-סוף ניתן מענה של ממש לצימאונם של רבים בציבור הכללי, המבקשים לעמוד על סודו של הרבי. וסוף-סוף גם אפשר להציג תשובה אמينة, מכובדת וניצחת לטיפוסים חסרי יושרה ועומק, גם אם הם עונים לתואר פרופסור.

באופן הזה בדיוק קראתי את הספר - כפי שחב"דניק קורא כתבה חיובית ואוהדת שנכתבה על "הרבי מלובביץ" בעיתון כללי (מסוג הכתבות שרוכזו

בשעתן באלבום 'הרבי, שלושים שנות נשיאות').

והנה בבוקרו של היום הרביעי נפלו עיניי על מודעה בלוח-המודעות בבית-הכנסת. היא נכתבה ונחתמה על-ידי יהודי חסידי המוכר לי כדמות תורנית, אך פרטית לגמרי, והיא הופנתה אל "אחיי ורעיי אנ"ש חסידי חב"ד". את אלה מצא הכותב לנכון לשתף בתובנותיו השליליות על הספר (תובנות שבגרסה מרוככת מעט שלהן הופיעו בשבוע שעבר גם במדור זה). הכותב שולל את הספר מכל וכול מפני שלטענתו "הרבי מוצג בו בצורה מחקרית-משכילית שאינה מתאימה לרוח היהדות והחסידות", והוא מסיים את דבריו בקריאה לכלל חסידי חב"ד, אשר "יטיבו לעשות באם ישמרו מרחק מהספר ויתייחסו אליו בהתאם".

לרגע שפשפתי את עיניי בתימהון. התקשיתי להאמין כי שנינו, אני וכותב מודעת-ההחרמה, קראנו אותו ספר. הלוא היטב ניכר בו כי מילותיו נבחרו בקפידה, תוך הילוך זהיר ומחושב מאוד בין הטיפות ומתן ביטוי (פעמים סמוי ופעמים מודגש) לאספקטים הרוחניים הקדושים הפלאיים של הרבי! כמו כן הדהימה אותי ואף הכאיבה לי העובדה שבמחמי מקלדת מוכן הלה למחוק ולהכחיד את עמלו של המחבר היקר הד"ר יחיאל הררי שיחי' ואת אלפי עעות המחשבה, היגיעה וההתייעצות שנדרשו כדי לכתוב את הספר. גם רשימת מקבלי התודות שבסוף הספר, המעידה על האמון שנתנו במחבר גורמים רשמיים ומוסמכים בחב"ד, בארץ ובחו"ל, לא מנעה ממנו מלקרוא להחרמת הספר.

כשעה מאוחר יותר הזדמנתי לחנות ספרים בכפר-חב"ד. פגשתי שם את הרב ישראל ברוך, לשעבר שליח הרבי בניו-ג'רסי, מאוחר יותר ראש אגף הסניפים בצאגו"ח וכיום יועץ לרבים משלוחי הרבי בארץ ובחו"ל. ר' ישראל, כידוע לכל מכירי, הוא חסיד נלהב, שהרבי בנשמתו ושפועל השליחות זורם בעורקיו. הוא ניגש אל מדף הספרים ונטל ממנו ארבעה כותרים של 'סודו של הרבי'.

"ארבעה ספרים!?!", שאלתיו בפליאה מהולה בסקרנות. "כן", השיב בעיניים בורקות. "לאחר שבעצמי קראתי את הספר בנישימה עצורה, השתכנעתי כי מדובר בכלי חדש ומעולה לקירוב יהודים אל הרבי. שני ספרים כבר הענקתי במתנה למכירי, ואת אלה אתן בעזרת ה' לעוד ארבעה". לנוכח דבריו נרגעתי קמעה מ'סרת המודעה'. וכששמעתי כעבור רגע המשך בעמ' הבא

קוראים כותבים קוראים כותבים קוראים כותבים קוראים כותבים

אחרי שבעצמי קראתי את הספר, והופתעתי מהחידושים הרבים שבו (כפי הנראה ניתנה לד"ר הררי גישה למקורות מידע כאלו, שגם לתמימים בני תמימים "כברא דאשתדל בתר אבוה וכו' וחפיש בגניזוי דביתיה וכו'") - מעולם לא היה), פניתי לכמה מאלה שהענקתי להם את הספר לשמוע את דעתם.

התגובות שאיראו אותי פעור פה. מסתבר, שיהודים שמגיעים שנים לבית-חב"ד, לומדים ליקוטי שיחות ומאמרים, וחלקם אף שומרים על השיעורים הקבועים ונוהגים בחלק ממנהגי חב"ד, ואף כתבו לרבי ושמעו אינספור סיפורים על הרבי - בכל זאת מעולם לא הבינו את המכלול הגדול. אף פעם לא היה להם ברור מיהו הרבי הגדול שלנו ושלחם, מעולם לא תפסו את עוצמת ההנהגה של נשיא הדור, ובכלל על החיים הכביכול פריטיים שלו וכו'. עובדה אחת מתוך רבות: אשתו של אחד הידידים, שעשה כבוד דרך ארוכה מאוד ליהדות בכלל, ולחסידות בפרט, נשארה בכמה מובנים מאתור. שלושה ימים אחרי שהענקתי לבעלה את הספר קיבלתי מסר עקיף ממנה - היא כבר מוכנה לנסוע לרבי!

לענ"ד יש לספר הזה תרומה גדולה מאוד להכרת שמו הגדול והקדוש של נשיאנו לכל אנשי הדור, ובכוחו גם לספק הגדרות ו'אותיות' לכל מי שבא במגע עם מי שעדיין לא רואה עצמו בגלוי חסיד. ואיזה חסיד לא בא במגע עם יהודים אחרים? בכל הכבוד,

שמואל רסקין
חולון

הופתעתי לטובה

אודה על האמת, הגעתי עם משקפיים ביקורתיות. כשהתחלתי לקרוא את הספר 'סודו של הרבי', שאלתי את עצמי: איך יצליח המחבר לדבר על הרבי מנקודת מבט אקדמית מבלי ליפול בלשונו? זה כמעט בלתי אפשרי! קראתי את הספר מכריכה לכריכה, והופתעתי לטובה. נעשתה כאן עבודה מצויינת, שלעניות דעתי מהווה עוד נדבך בשליחות הגדולה שהרבי הטיל עלינו. בפעם הראשונה נכתב ספר בשפה אקדמית צחה ונקייה, עם מסמכים ועדויות, שמציגות את הרבי בצורה יוצאת דופן עבור הקורא המצוי בישראל.

נכון, הספר לא נכתב בשפה חסידית. הוא פשוט לא מיועד לכך. לשם כך יש את סדרת 'ימי מלך' וכדומה. אולם עבור המקורבים, ובפרט אלו שאינם מקורבים - כנראה שזה הספר היחיד שיכול לחבר אותם אל הרבי. לכן הצטערתי לקרוא את מכתבו של הרב הורביץ בשבוע שעבר. ניתן להבין שחסיד יחוש שלא בנוח כאשר מציגים את

הרבי בסגנון אקדמי, וזו תחושה טבעית. אבל טעמי הרחיק לכת הרב הורביץ כשהחליט "לקבוע", כלשונו, שהספר לא פחות מאשר "מקרה את ההשקפה החסידית". אפשר היה לומר שחסיד יכול להסתדר בלי הספר, ושיש חסידים שזה לא מתאים להם. אבל מכאן ועד להתקפה כה חריפה - המרחק רב. אדרבה, מתבקש לשבח ולעודד את המחבר, והלוואי ירבו כמותו בישראל.

חיים הבר
באר-שבע

מהמוכר בעצמו, על שליח בצפון הארץ (בשמו אף נקב), שקרא את הספר ובעקבות זאת טלפן להזמין 35 ספרים כדי לחלקם למקורביו, נחה דעתי לגמרי.

חזק ואמץ ד"ר ר' יחיאל הררי!

זלמן רודמן
כפר-חב"ד

מה האלטרנטיבה?

כשמבקשים לבחון יוזמה, מפעל או חיבור, ראוי לשאול את עצמנו (מלבד השאלה המתבקשת מי קהל היעד של החיבור), מה האלטרנטיבה שלו ומה התוצאה המיוחלת של הופעתו.

ביציאה מנקודת הנחה זו, התפלאתי למקרא המכתב שהתפרסם ב'כפר חב"ד' בשבוע שעבר, בגנות הספר 'סודו של הרבי' מאת ד"ר יחיאל הררי. אין זה סוד שעד כה הייתה מוכרת לציבור הרחב ביוגרפיה אחת, שמחבריה המגמתיים, העוינים והנואלים, הופיעו תחת כל עץ רענן כביוגרפים של הרבי מליובאוויטש, וכדי ביזיון וקצף. כנגד זאת קם חיבור שאילו היו בו כל המרכיבים שאותם דורש הכותב הנכבד לכלול בספר, היה מקוטלג על אתר כספר חסידי אותנטי ולא כספר מקצועי שנועד לכבוש את המקום הפרוץ והכבוש שעליו השתלטו הספר והמחברים הנ"ל.

ישאל נא את עצמו מי שבוחר לבקר את הספר: האם עדיף היה שהביוגרפיה והביוגרפים הרשמיים של הרבי בעיני ההמון יישארו מי שהיו עד כה וגרמו לחילול שם שמים וביזוי שמו הק' של הרבי?

לעניות דעתי, הפנייה לאנ"ש לא נועדה אלא כדי לנצל את הספר עבור כלל הציבור, ואילו לילדינו יש ב"ה שפע רב של ספרים על הרבי שנכתבו ברוח חסידית מקורית. משעה שבניי ה'תמימים' שיחיו, ראו כי בידי ספר נושא את תמונת הרבי בעטיפתו ונסוב על דמותו הק', מיהרתי להבהיר להם בתקיפות מנומסת כי אין הספר מיועד להם.

גם כל חומר שיוצא על הרבי מכל חברות ההפקה החב"דיות (שגם בהן נוהג לקרוא לרבי בשמו; לא בדיוק מנהג חסידים) לא נועד בהכרח לאנ"ש ולתמימים (בווידיאו השבועי והנפלא מבית jem יש אפילו 'מהדורה' מיוחדת שנועדה לבתי מדרשות אנ"ש, להבדיל מהמהדורה הרשמית שנועדה 'החוצה'), אלא ככלי מקצועי ונגיש להפצת המעיינות ולקירוב יהודים אל המאור.

בנימין ליפקין
לוד

תרומה גדולה

לכבוד מערכת 'כפר חב"ד'
שלום וברכה!

לאחר פרסום הכתבה ב'כפר חב"ד' על הופעת ספר הביוגרפיה 'סודו של הרבי', ומתוך היכרות עם יהודים רבים, שציפו לספר כזה, הלכתי לסניף סטימצקי בשכונה לרכוש כמות של ספרים כאלה. נדהמתי לשמוע מהזבניות שם על ההיענות הבלתי מצויה של הקהל הרחב, ועל היות הספר - עם צאתו לאור - רב מכר.

